

**MINISTERUL EDUCAȚIEI
ȘI CERCETĂRII
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**AGENȚIA NAȚIONALĂ
PENTRU CURRICULUM ȘI
EVALUARE**

Raionul

Localitatea

Instituția de învățământ

Numele, prenumele elevului

LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ

PRETESTARE
CICLUL LICEAL

Profil umanist, arte

29 martie 2023

Timp alocat: 180 de minute

Rechizite și materiale permise: *pix cu cerneală albastră.*

Instrucțiuni pentru candidat:

- Citește cu atenție fiecare item și efectuează operațiile solicitate.
- Lucrează independent.

Îți dorim mult succes!

Punctaj acumulat _____

PROFIL UMANIST– 100 de puncte

Citește textul propus și scrie răspunsul la fiecare dintre următoarele cerințe:

Între timp, descoperisem cartea autobiografică a doctorului Albert Schweitzer, un uriaș, umanist, teolog, filosof, muzician-organist și practicant al medicinei, instalat în jungla cameruneză. *Care este principiul etic suprem?* se întreba acest gigantic spirit. Și răspundea: *țelul suprem, de nedepășit, este respectul pentru viață, pentru viața cu orice preț.* Era un enunț filosofic. Nu ne dădeam seama, ca „boboci”, exact ce putea să însemne, câteodată, acest lucru... Era o treaptă superioară a inițierii, pe care nu pășisem.

Eram mai bine de șase sute, băieți și fete, care ispiteam soarta, trecând în anul acela, 1954, pragul medicinei. Atmosfera era deosebită de cea de la litere. Filologii mi se păruseră mai triști, mai tăcuți. Era în ei ceva umil. Această modestie ședea bine misiunii de slujitori ai cuvântului. În Evul Mediu, filologul era călugăr. Copierea manuscrisului, traducerea sau interpretarea lui erau atribuții monahale. Și în fața Cuvântului, în apropierea Cuvântului, nu poți decât să te smerești. Filologi de genul lui Mihai Nasta, exuberanți, asociativi, excentrici, nu mai existau... Nichita Stănescu – Nini – era un vulcan, un geniu în erupție. Poeziile ieșeau prin porii obrazului său încă puber. Și el, nu numai Nasta, era excepțional.

Prototipul studentului în filologie era o fată frumoasă și modestă al cărei nume nu mi-l amintesc. Abia sosită de la țară, purta un batic de in legat sub bărbie, din care țâșnea abia un cărlionț șaten. Avea ochii de cafea. Ar fi fost un element extrem de erotic de vino-ncoace dacă întregul ei fel de-a fi nu ar fi îndemnat la reținere. Nu aș spune că era timidă, avea un fel de bună-creștere țărănească, ținea la distanță orice provocare. [...] Și, semănând cu ea, erau mai mulți băieți cu ușoare plete, care iubeau poezia națională, voiau sincer să se înalțe prin cultură; și fetele, și băieții de la filologie erau varianta laică a călugărului copiator de manuscrise, ajunși între zidurile filologiei prin efectul modernității și, în urmă, al catastrofei istorice.

Dar exista în ele, în ei, și o parte mai ascunsă, pe care nu o mărturiseau, din teamă de ridicol și fiindcă ar fi putut să le fie dăunătoare politic. Toți acești copii foarte curați, coborâți de la țară, mulți din sate de deal, mirosind a mere și a iasomie, erau poeți, poeți ascunși, ascunzându-se de ceilalți, citind, în grupuri mici, versuri sensibile de iubire, de patrie, pasteluri, câte o epigramă sfioasă, căutând printr-un umor coroziv să asimileze universul urban.

La medicină erau copiii unei alte lumi – tot lumea românească a acelor ani de închidere, în care eram osândiți la nedespărțire. Mai întâi, era o lume mai orășenească. Nu lipseau copiii de la țară, dar idealul lor părea altul, mai puțin conservator sau tradiționalist. Printre ei se găseau copii cu un solid spirit pragmatic, puși pe carieră. De la unul din ei am auzit că a fi medic este, trebuie să fie, o ocupație bănoasă. M-am cutremurat de silă, cu un puritanism absurd.

Ion Vianu. *Amor intellectualis*

Nr.	Item	Punctaj	
1	Rescrie, din lista propusă, un sinonim contextual adecvat pentru lexemul <i>treaptă</i> , argumentându-ți alegerea într-un enunț. <i>Etapă, fuscel, rang, fază, poziție, nivel, grad, pătură</i>	L	L
		0	0
		1	1
		2	2
		3	3

2	Alcătuiește câte un enunț, ilustrând sensul expresiilor: <i>a (-i) trece pragul</i> (cuiva sau a ceva) _____ _____ <i>a ține la distanță</i> _____ _____	L 0 1 2	L 0 1 2
3	Definește, în câte un enunț, un alt sens decât cel din text al cuvintelor: <i>atmosferă</i>; <i>a se înălța</i>. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
4	Justifică prin reguli utilizarea majusculor în scrierea substantivelor <i>Evul Mediu</i> și <i>Cuvântul</i>. _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
5	Identifică tipul uman al personajului-narator, susținându-ți afirmația cu două citate din fragment, comentate în câte un enunț. Tipul uman _____ Citate și comentarii _____ _____ _____ _____ _____ _____ _____	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5

6	Comentează, în text coerent de 6-7 rânduri, sugestia unei figuri de stil din secvența: <i>Era o treaptă superioară a inițierii, pe care nu pășisem. Eram mai bine de șase sute, băieți și fete, care ispiteam soarta, trecând în anul acela, 1954, pragul medicinei. Atmosfera era deosebită de cea de la litere. Filologii mi se păruseră mai triști, mai tăcuți. Era în ei ceva umil. Această modestie ședea bine misiunii de slujitori ai cuvântului.</i>	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
7	Analizează, într-un text coerent de 6-8 rânduri, motivul literar al inițierii în textul dat, în raport cu același motiv dintr-un alt text din literatura română (numește textul și autorul, citează din textul ales).	L 0 1 2 3 4 5 6	L 0 1 2 3 4 5 6
8	Interpretează, în două enunțuri dezvoltate, valoarea stilistică a semnelor de punctuație: ghilimelele (din primul alineat) și linia de pauză (din alineatul al doilea).	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4

9	Schițează, într-un text coerent, în spațiul propus, portretul moral al <i>tinerilor de la filologie</i>, numind două trăsături, susținute cu exemple din fragmentul analizat.	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
10	Determină, în text coerent de 5-6 rânduri, atitudinea naratorului față de <i>copiii de la medicină</i>, exemplificând cu două citate din fragmentul propus.	L 0 1 2 3 4 5	L 0 1 2 3 4 5
11	Argumentează, în două teze (raționament + exemplu), apartenența textului la genul epic. Teza 1 _____ Teza 2 _____	L 0 1 2 3 4	L 0 1 2 3 4
12	Numește un alt text din literatura română, care valorifică simbolul <i>cuvânt</i>, susținându-ți opinia într-un enunț argumentativ și făcând referință la textul ales. Titlul _____ Autorul _____	L 0 1 2 3	L 0 1 2 3

